

Nr 45

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fortsatt valutareglering; given Stockholms slott den 24 februari 1967.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed

- 1) begära riksdagens samtycke till förordnande om fortsatt valutareglering i enlighet med vad föredragande departementschefen förordat;
- 2) inhämta riksdagens yttrande över härvid fogade förslag till förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen den 5 juni 1959 (nr 264).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen begärs riksdagens samtycke till förordnande om fortsatt valutareglering för tiden den 1 juli 1967—den 30 juni 1968. För riksdagens yttrande framläggs i anslutning härtill förslag till bestämmelser om fortsatt giltighet av valutaförordningen under samma tid.

Förslag
till
Förordning
om fortsatt giltighet av valutaförordningen den 5 juni 1959 (nr 264)

Härigenom förordnas, att valutaförordningen den 5 juni 1959, som enligt förordning den 29 april 1966 (nr 127) gäller till och med den 30 juni 1967, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1968.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 24 februari 1967.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LANGE, KLING, EDENMAN, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GELJER, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *fortsatt valutareglering* och anför.

Enligt valutalagen den 22 juni 1939 (nr 350) kan Kungl. Maj:t på framställning av fullmäktige i riksbanken under vissa förutsättningar förordna om valutareglering i enlighet med närmare bestämmelser i lagen. I allmänhet får sådant förordnande meddelas för högst ett år i sänder och endast efter riksdagens samtycke. Därvid skall även de valutareglernade föreskrifter som Kungl. Maj:t avser att utfärda föreläggas riksdagen. Dessa föreskrifter är intagna i valutaförordningen.

Förordnande om valutareglering har senast meddelats för tiden den 1 juli 1966—den 30 juni 1967.

Angående det närmare innehållet av bestämmelserna i valutalagen och de hitintills gällande bestämmelserna i valutaförordningen hänvisas till prop. 1966: 43 s. 3—8.

Fullmäktige i riksbanken har i skrivelse den 18 januari 1967 hemställt om fortsatt valutareglering under tiden den 1 juli 1967—den 30 juni 1968.

Enligt riksbanksfullmäktige bör valutaregleringen avse samma lagrum i valutalagen, som nu äger tillämpning, nämligen 2 § första stycket 1), 2) och 4)—7), 5 § 1) och 3) samt 9 §.

I sin skrivelse hänvisar fullmäktige till de allmänna synpunkter på valutaregleringen och dess uppgifter som redovisas i prop. 1963: 139 (s. 49). Anledning synes alltjämt föreligga att ta valutalagens gällande fullmakter i anspråk och att samtidigt ge valutaförordningen fortsatt giltighet.

Enligt vid skrivelsen fogat protokollsutdrag har herrar *Kollberg* och *Holmberg* reserverat sig mot fullmäktiges beslut. Reservanterna anser att fullmäktige bort omedelbart överväga en väsentlig uppmjukning av de va-

lutareglerande författningarna och deras tillämpning i syfte att, efter särskild utredning, avveckla valutaregleringen.

Över riksbanksfullmäktiges framställning har, efter remiss, *yttranden* avgetts av fullmäktige i riksgäldskontoret, Svenska bankföreningen och Svenska sparbanksföreningen.

Fullmäktige i riksgäldskontoret (majoriteten) och *Svenska sparbanksföreningen* har inte haft något att erinra mot framställningen om fortsatt valutareglering. En reservant i riksgäldsfullmäktige, herr *Östman*, har dock ansett att fullmäktige bort framhålla önskvärdheten av en väsentlig uppmjukning av valutaregleringen.

Bankföreningen framhåller att valutaregleringen f. n. huvudsakligen används för att hålla tillbaka kapitalrörelser över gränserna. I dagens läge, med dess betydande svårigheter att finansiera de industriinvesteringar som allmänt erkänns vara nödvändiga, skulle det emellertid vara av stort värde för det svenska näringslivet att ha fri kontakt med utländska kapitalmarknader. Under återopande av detta och under erinran att bankföreningen ända sedan år 1962 vid upprepade tillfällen framfört önskemål om valutaregleringens upphävande avstyrker bankföreningen den ifrågasatta förlängningen.

Departementschefen. Valutaregleringens författningsmässiga grundval utgörs av 1939 års valutalag, vilken numera gäller tills vidare. Valutalagen är en fullmaktslag, som ger Kungl. Maj:t möjlighet att under vissa i lagen angivna betingelser utfärda valutareglerande bestämmelser inom vissa i lagen angivna gränser. Under fredsförhållanden får ett sådant förordnande i princip ges endast med riksdagens samtycke och för en tid av högst ett år i sänder. Samtidigt skall riksdagen föreläggas de valutareglerande bestämmelser som Kungl. Maj:t ämnar utfärda med stöd av den begärda fullmakten. Sedan år 1959 finns dessa bestämmelser i valutaförordningen. Varje gång riksdagen lämnat samtycke till fortsatt valutareglering har valutaförordningen förlängts för motsvarande tid.

Förordnande om valutareglering har med riksdagens samtycke senast meddelats för tiden den 1 juli 1966—den 30 juni 1967. Valutaförordningen gäller för samma tid. Riksbanksfullmäktige har funnit valutareglering behövlig även efter den 30 juni i år och har därför hemställt om fortsatt sådan reglering för tiden t. o. m. den 30 juni 1968. En fortsatt valutareglering har även accepterats av majoriteten i riksgäldsfullmäktige samt av Svenska sparbanksföreningen men avstyrkts av Svenska bankföreningen.

Jag har tidigare år, när frågan om fortsatt valutareglering prövats, redovisat mina synpunkter på behovet av en sådan reglering.

Den svenska valutaregleringen begränsar f. n. främst värdepappershandeln över gränserna. I denna funktion utgör den enligt min uppfattning ett vä-

sentligt ekonomiskt-politiskt instrument i den uppsättning av sådana medel som står samhället till buds för att uppnå de allmänt omfattade målen för den ekonomiska politiken.

Beträffande andra betalningar än sådana som sammanhänger med värdepappershandeln vill jag även detta år erinra om att de i mycket stor utsträckning i praktiken ej är underkastade någon begränsning genom valutaregleringen. De löpande betalningarna är undantagna från regleringen. I fråga om kapitalrörelserna gäller att ansökningar om direkta investeringar i utlandet har bifallits så gott som undantagslöst under senare år. Förhållandet har varit detsamma beträffande ansökningarna om utländska direkta investeringar i Sverige. Tillstånd till finansiell upplåning utomlands har vidare till mycket betydande belopp lämnats för fartygsbyggen och finansiering av svenska investeringar i utlandet liksom till utländska dotterbolag i Sverige. Under år 1964 genomfördes därjämte en väsentlig liberalisering av valutaregleringens tillämpning i fråga om de kommersiella krediterna.

Av det anförda framgår således att bärande skäl fortfarande föreligger för ett bibehållande av valutaregleringen. Riksdagens samtycke bör därför inhämtas till förordnande om valutareglering för ytterligare ett år. I enlighet med riksbanksfullmäktiges förslag bör förordnandet omfatta samma bestämmelser i valutalagen som f. n.

Under åberopande av vad jag sålunda anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t

- 1) begär riksdagens samtycke till att Kungl. Maj:t med stöd av 1 § tredje stycket valutalagen förordnar, att vad som föreskrivs i 2 § första stycket 1), 2) och 4)—7), 5 § 1) och 3) samt 9 § samma lag skall äga fortsatt tillämpning under tiden den 1 juli 1967—den 30 juni 1968;
- 2) inhämtar riksdagens yttrande över ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen den 5 juni 1959 (nr 264)*.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten